

Za likovnega ustvarjalca je zelo dobrodošlo, da postavi svoje podobe v širši prostor, da je lepo predstavljen in osvetljen. Potrebno je soočenje s svojo podobo v prostoru ter opazovanje s svojimi očmi in z očmi obiskovalca. Največ je vredna ljubezen, ki jo je avtor položil v svoje delo in ostrino lastnega pronicljivega duha, da se poglobi v karakter portretiranca. Načine izražanja prinašajo izkušnja, osebni razvoj in kvaliteta avtorja. Čestitam k zanimivi pregledni razstavi in želim srečno in uspešno življenjsko pot.

Akademsko slikarka Alenka Kham Pičman, arhitektka (učenka arhitekta Jožeta Plečnika), grafičarka, industrijska oblikovalka in profesorica, ki je ustvarjala in razstavljala doma in na tujem, o razstavljenih delih mladega ustvarjalca Vida Cerjaka:

Umetnostni zgodovinarji karikaturu (it. la caricatura, iz caricare, naložiti, preobložiti, pretiravati) definiramo kot namerno smešno upodobitev osebe, situacije ali dogodka, ki s pačenjem ali pretiravanjem raznovrstnih razmerij smeši ali sramoti. Področje karikature je malone neomejeno: od zabavnega kazanja vsakdanjega, npr. zakonskega in erotičnega življenja, do kritične satire ali groteske s politično ali socialno vsebino in naposled do vsakodnevnih, umetnostno nepomembnih podob.

Mladi risar Vid Cerjak je predstavnik najmlajše generacije slovenskih ilustratorjev in karikaturistov, ki pa se je že dobro uveljavil v sodobnem medijskem prostoru. Njegove karikature že od novembra 2016 vsak teden izhajajo v reviji Reporter. V tem času je avtor, sicer študent na Akademiji umetnosti na Univerzi v Novi Gorici, dosegel viden napredek – tako v likovnem izrazu kot v obvladovanju ustvarjalnih tehnik. Kombinacija prostoročne risbe in računalniškega koloriranja namreč odpira novo smer, ki se sicer naslanja na dolgo tradicijo karikaturne risbe, a jo inventivno spaja z novimi tehnologijami.

Vid Cerjak se zaveda bogate dediščine slovenskih karikaturistov – pri srcu mu je zlasti Miki Muster –, hkrati pa ga nagovarjajo globalni vizualni zgledi. Posebno ga navdihujejo ameriški avtorji, kot so karikaturist, ilustrator in spletni učitelj Jason Seiler (zakupljen ima tudi njegov študijski program), Howard McWilliam, ilustrator znamenitih naslovnice revije The Week, karikaturist Court Jones ali Pulitzerjev nagrajenec Steve Breen. Pulitzerjevo nagrado v kategoriji t. i. uredniškega stripa (editorial cartoon) podeljujejo že od leta 1922, to pove, da ima ta žanr čez lužo že zavidljivo zgodovino – posledično pa izredno močno in vplivno mesto v novinarski stroki in zavesti časopisnega občinstva.

Karikatura je, poleg naslovnice, prva stvar, ki jo časopisni bralec pogleda. Je komentar aktualnih dogodkov in pogosto tudi napovednik osrednje vsebine. Učinkovati mora na prvo žogo, zato karikaturist vselej seže po hitro prepoznavnih simbolih in stereotipnih predstavah. Tudi portretna karikatura mora vsebovati predvsem ključne elemente za enostavno identifikacijo upodobljene osebe. Poudarjena je glava z najbolj značilnimi obraznimi potezami (nos, brada, pričeska, brki, obrvi ...), telo je manj pomembno, zato je pomanjša-

no. Tako protagoniste političnega in javnega življenja hitro prepoznamo po karikirano poudarjenih portretnih potezah in situacijah, v katere so umeščeni. Atribut je lahko tudi oblačilo, denimo narodna noša, partizanska čepica, rimska toga, seksi krilo, »robinzonska« opravla ...

Vid Cerjak se pogosto poigrava z ilustrativnimi in dekorativnimi detajli, kot so okrasni predmeti, rastri, cvetlični in tekstilni vzorci ... Tako v prizore vnaša dinamiko, hkrati nekoliko izživi potrebo po avtorski izraznosti – vzporedno z risanjem karikatur se intenzivno posveča upodobitvam fantazijskih motivov.

Sporočnost časopisne karikature je pogosto povezana z besedilom – ta pogosto nastaja v sodelovanju z uredniki oz. novinarji –, zato je karikatura lahko zelo blizu stripu in ilustraciji. Likovna vrednost karikature morda pride najbolj do izraza prav na razstavah. Takrat jo ocenjujemo neodvisno od aktualnega politično-medijskega konteksta. Na razstavi je v ospredju likovna forma, ki gledalca nagovarja z unikatnim avtorskim načinom, izvirnostjo in duhovitostjo vsebine ter domišljeno likovno izpeljavo.

MONIKA IVANČIČ FAJFAR
UNIV. DIPL. UMETNOSTNA ZGODOVINARKA IN LIKOVNA KRITIČARKA

1 Luc Menaše: Evropski umetnostnozgodovinski leksikon, Ljubljana, 1971

VID CERJAK – V SVETU KARIKATURE IN ANIMACIJE

Ilustrator mlajše generacije Vid Cerjak, rojen 21. aprila 1996 v Ljubljani, se izobražuje na Akademiji umetnosti Univerze v Novi Gorici. Študij dopolnjuje s spletnim izobraževanjem in spletnim raziskovanjem animacijskih svetov.

V prvi polovici leta 2016 se je posvetil ustvarjanju portretov-karikatur znanih osebnosti iz Slovenije in sveta z akvarelnimi barvnimi svinčniki. Tako so nastali portreti aktualnih ameriških predsedniških kandidatov, uveljavljenih filmskih ustvarjalcev, svetovnih političnih osebnosti ter portreti znanih in ustvarjalnih Slovencev. Karikature, v katerih se zrcali politično vzdušje doma in v svetu, predstavlja v tedniku Reporter.

RAZSTAVE

Prva nagrada za otroške pisanice na natečaju in razstavi 'Najlepše slovenske pisanice časnika Slovenske novice' (2006)

Prvi otroški likovni natečaj z risbami iz zgodbe Alica v čudežni deželi (2006)

Skupinska razstava 'Najlepše slovenske pisanice' (2007), časnik Slovenske novice

Razstava ilustracij, Gimnazija Kranj (2017)

Razstava karikatur, Društvo Sokol (2017)

Razstava karikatur, Univerzitetni klinični center Ljubljana (2016)

Razstava karikatur, Kavarna Mesto, Ljubljana (2016)